

Kunstnere kastebold i kommunal ejendomshandel

I foråret 2013 var der en lokalplanshøring i Højbjerg om placering af et mastodont indkøbscenter på området, populært kaldet Den Blå Hest. Her skulle Højbjerg Bibliotek indgå som en del af centret. Bygherre var og er ejendomsinvestor C. Remien. Forslaget vakte stor vrede hos beboerne, da det greb voldsomt ind i hele kvarteret og ikke mindst på det trafikale område. Efter mange og kraftige protester endte det med at blive en ”ommer”. Politikerne trak sig.

Nu er forslaget igen fremført i en høringsrunde denne gang i forbindelse med biblioteksplaner for hele Aarhus Kommune. I mellemtiden har Remien tilpasset sit nye center, det virker forsat som et stort fremmedelement; kunstnerværkstederne er nævnt dog minus teaterbygningen Det Blå Hus. Det forudsættes stadig jævnet med jorden. Forslaget er lige uspiseligt både for beboerne og kunstnerne.

Grunden, matriklen tilhører Aarhus Kommune, som i 90'erne havde en kulturplan, der skulle tilgodese byens kunstneres behov for værksteder. Det resulterede i 11 atelierer i den to etages hovedbygning på Den Blå Hest og et fotografisk specialværksted i eget hus; Højbjerg FotoGrafiske Værksted etableret i samarbejde med kulturforvaltningen og billedkunstneren Inger Lise Rasmussen, der bidrog med sit personlige værkstedsudstyr og sin faglige erfaring.

I forvejen eksisterede teaterbygningen, der ejes af Aarhus Kommune. Den er et unikt produktionssted for scenekunst, gadeteater, nycirkus, gøgl og dans, og drives af teaterforeningen Det Blå Hus, der omfatter mere end 15 anerkendte grupper. De nyder godt af bygningens størrelse og store højde, der gør det muligt at opsætte forestillinger, der ikke kan produceres andre steder i byen.

Der er med andre ord tale om et minikulturcenter, hvor kunstarterne og kunstnerne trives sammen i en fin symbiose. De bevaringsværdige bygninger med forskellige funktioner tilfører stedet en særlig atmosfære og ud fra den skabes en lang række projekter, udstillinger, forestillinger m.v. , som dels beriger den århusianske kultur dels profilerer byen nationalt som internationalt. Området med den i øjenfaldende femkantede blå træbygning med det røde tegltag kronet af Fy & Bi vejrhanen på toppen har med tiden givet villakvarteret en stærk identitet.

Desværre gik der ikke mange år førend Aarhus Kommune satte matriklen til salg. Det vakte både undring og ængstelse hos kunstnerne, der med god grund følte sig utrygge. Herefter fulgte mange rygter, som først kulminerede med omtalte lokalplan i 2013. Resten er kendt historie.

De engagerede beboere har nu fremlagt deres plan om et kombineret bibliotek og idrætscenter på Lyseng Idrætscenter. Det vil betyde, at kunstnerne på Blå Hest området kan forblive, hvor de er, de kan bevare deres arbejdspladser, og de vil være sikret arbejdsro fremover. Her står beboere og kunstnere sammen.

I hele den hektiske debat har der ikke været meget fokus på kunstnerne, som rammes hårdest ved et eventuelt salg og nedrivning af samtlige velfungerende bygninger. Selv med løfte om genetablering vil der komme et langt interval, hvor de ikke kan arbejde med deres aktiviteter, ikke kan planlægge udstillinger, projekter m.v. For de fleste en katastrofal situation. Hvordan man i påkomne tilfælde har tænkt sig at kompensere for den store ulempe er et ubesvaret spørgsmål (genhusning?). Hertil kommer manglende indtægter via salg og andre kunstneriskrelaterede aktiviteter. – For helhedens skyld skal det nævnes, at al kunstnerisk arbejde i dag kræver langtidsplanlægning både med hensyn

til projekter som sådan, men også til finansiering (ansøgninger m.v.) Kunstnerisk virke er i dag meget komplekst, og det kræver alsidige kompetencer.

Imens buldrer kulturby 2017 frem, og det er absurd at tænke på, at man med så kort varsel vil sælge og nedlægge 11 atelierer, et fotografisk værksted og en teaterbygning, der tilsammen råder over stort potentiale, som kan gøre sig gældende i kulturbyen, hvis de ellers får chancen. Kulturbyen varer kun et år, og er domineret af store dyre events. Skal byen bagefter have et levende kunst- og kulturmiljø er en satsning på mindre steder/institutioner en klog strategi, da det ofte er der, at de stærke personlige kontakter knyttes og udvikles.

Her og nu skal nærdemokratiet stå sin prøve; borgernes ønske om at præge og være medbestemmende om, hvordan deres kvarter skal udvikles og fungere i fremtiden. Overfor dem står bygherre og ejendomsinvestor med en pose penge og forventning om økonomisk gevinst. Den endelige beslutning træffes af politikerne og deres vægning af, hvad der er vigtigst for samfundet.

Skal Aarhus fremstå som kulturby nu, i 2017 og fremover, er det et dårligt signal at sende til omverdenen, at man bogstavelig talt jorder kunstnerværksteder til fordel for et intetsigende indkøbscenter. I stedet skal vi opfordre Aarhus Kommune til ikke at sælge, men derimod at støtte de eksisterende kulturbærende værksteder og teater i Højbjerg, som udgør det første led i skabelse af kunst og kultur.

For enkelhedens skyld er kunstnerværkstederne og teaterbygningen her omtalt samlet som Den Blå Hest, der er den populære fællesnavner. Værkstederne omfatter: Den Blå Hest (individuelle atelierer), Højbjerg FotoGrafiske Værksted og teaterbygningen Det Blå Hus.

På vegne af Aarhus Billedkunstcenter og BKF – Midt

Kim Grønberg
Formand for AABKC Bestyrelse

<http://aabkc.dk>

Pia Ghiesbøl Olesen
Formand for BKF-midt

(Billedkunstnernes Forbund i region midt)

<http://bkf-midtyylland.dk>

&

Kunstnerværkstederne Blå Hest

Teatret Det Blå Hus

Højbjerg FotoGrafiske Værksted

Aarhus, 16. januar 2015